

Bratislava, 2. októbra 2007

DIGITÁLNA GRAMOTNOSŤ NA SLOVENSKU 2007

Inštitút pre verejné otázky a Cisco Slovensko, predstavili dnes v Bratislave výskumnú správu **Digitálna gramotnosť na Slovensku 2007**, ktorej autorom je analytik IVO Marián Veľšic. Je to už druhý zo série výstupov projektu „Digitálna gramotnosť na Slovensku“, ktorý mapuje od roku 2005 jeden z kľúčových predpokladov úspešnej transformácie na informačnú spoločnosť a znalostnú ekonomiku – pripravenosť širokých vrstiev obyvateľstva na používanie moderných informačných a komunikačných technológií (IKT).

„Počas viac ako 20 ročnej histórie našej spoločnosti sme boli a stále sme svedkami toho, ako nové komunikačné technológie menia svet. Sme presvedčení, že investície do zvyšovania digitálnej gramotnosti sú najsprávnejšou cestou. Je to i dôvod, prečo sme projekt podporili,“ podotýka Marcel Rebroš, generálny riaditeľ spoločnosti Cisco Slovensko.

Podľa zistení z výskumnej správy sa celková úroveň schopností a zručností práce s modernými IKT – t.j. digitálna gramotnosť – na Slovensku v roku 2007 zvýšila. Kým v roku 2005 predstavoval DLI (index digitálnej gramotnosti) hodnotou 0,33 bodu, v roku 2007 dosiahol 0,37 bodu. Inak povedané, digitálna gramotnosť obyvateľstva dosiahla v tomto roku 37 zo 100 možných bodov. Za posledné dva roky sa na digitálnej gramotnosti výraznejšie zlepšila najmä schopnosť ľudí komunikovať a pracovať s informáciami. Na druhej strane tiež vidno zlepšenia v tom, čo tvorí predpoklad tohto posunu – teda zručnosti v ovládaní hardware a v práci s aplikáciami, t. j. so software. Pozitívne je, že sa zlepšili najmä tie schopnosti a zručnosti, ktoré sú považované za náročnejšie a sofistikovanejšie. Napríklad práca s prenosnými a vreckovými počítačmi, inštalovanie rôznych zariadení k počítaču a schopnosť používať ich, práca so súbormi v lokálnej sieti a pod. Zlepšenie badať tiež v práci s internetovým prehliadačom či rôznymi multimediálnymi programami, vo vyhľadávaní a spracovávaní informácií „na sieti“ a používaní elektronických služieb, ako sú internetbanking alebo nakupovanie cez internet. Najväčší posun zo všetkých skúmaných zručností pritom zaznamenala schopnosť telefonovať prostredníctvom internetu. Pomerne významne sa zlepšili aj také komunikačné zručnosti, ako sú práca s elektronickou poštou, chatovanie alebo účasť na rôznych diskusných fórach. Ako bezproblémová sa aj v roku 2007 ukázala mobilná komunikácia.

„Na druhej strane, digitálna gramotnosť v optike sociálnych skupín a prostredí má aj po dvoch rokoch charakter roztvorených nožníc. Progressívne skupiny obyvateľstva, t. j. mladšia, vzdelanejšia, kvalifikovanejšia, mestskejšia časť populácie sa neustále učí a zlepšuje. Stratové skupiny, teda staršia, menej vzdelaná, sociálno-ekonomicky slabá a rurálna časť populácie – napriek viditeľnému zlepšeniu v posledných dvoch rokoch – nestíha dobiehať. Nízko digitálne gramotní alebo negramotní ľudia majú nielen slabú motiváciu, ale stále zápasia s prístupom k moderným IKT. Digitálna gramotnosť je zo sociálno-demografického hľadiska silne previazaná najmä s dosiahnutým vzdelaním. Vyššie vzdelanie v prepojení na dobré zamestnanie a s ním súvisiaci ekonomický status domácnosti posúva kvalitu resp. úroveň digitálnej gramotnosti výrazne vpred.“ Pripomína autor výskumnej správy Marián Veľšic, analytik IVO.

Pokiaľ ide o výsledky dvoch najsledovanejších parametrov stavu informatizácie spoločnosti od roku 1997 – používanie osobných počítačov (PC) a internetu – výskumná správa **Digitálna gramotnosť na Slovensku 2007** ukazuje, že vzostupný trend z minulých rokov stráca dynamiku. Vývoj počtu pravidelných i občasných používateľov internetu je pritom o niečo priaznivejší ako v prípade používateľov osobných počítačov. Používanosť PC v populácii nad 14 rokov na Slovensku sa blíži k 60 percentám. Internet v rôznej miere využíva celkovo 51 % respondentov. Sociálno-demografická analýza výsledkov používanosti PC a internetu aj v roku 2007 potvrdila existenciu výraznej „digitálnej priepasti“. „Digitálna priepasť“ rozdeľuje ľudí podľa veku, vzdelania, ekonomickej aktivity (zamestnania), statusu domácnosti (finančné a majetkové zabezpečenie), typu domácnosti, veľkosti kategórie sídla a kraja, v ktorom žijú. Za posledné dva roky sa iba minimálne alebo vôbec nezlepšila predovšetkým situácia u najstaršej časti obyvateľstva – u ľudí nad 60 rokov, u dôchodcov, v domácnostiach starých ľudí, v ekonomicky zle zabezpečených až chudobných domácnostiach a ľudí z malých obcí do 2-tis. obyvateľov. Na druhej strane, k zlepšeniu došlo v takých skupinách a prostrediach ako sú ľudia vo veku 55-59 rokov, ľudia s nižším vzdelaním, nezamestnaní, manuálne pracujúci, ženy v domácnosti či mladé rodiny.

Jedným z limitujúcich faktorov intenzívnejšieho využívania internetu je najmä zavádzanie internetu do domácností. Podľa vyjadrení respondentov iba tretina (34 %) z nich, má v domácnosti zavedený internet. Zvyšných 66 % domácností je teda vo vzťahu k okolitému svetu „offline“. Neuspokojivá situácia je pritom v najmenších obciach do 2-tis. obyvateľov. Internetové pripojenie tu nemá vyše tri štvrtiny respondentov (77 %).

„Veľmi dobre rozumieme tomu ako jednotlivé ukazovatele podnikania úzko a priamo súvisia so schopnosťou využívať dostupné technológie, pracovať s dátami a informáciami.“ Zdôrazňuje Marcel Rebroš, generálny riaditeľ Cisco Slovensko. „Vidíme, čo dal svetu internet, ako zrýchľil a zjednodušil procesy. Dnes je potrebné vnímať internet aj ako sieť ľudí... Z pasívnych užívateľov sa stávame jeho aktívnou súčasťou. Veľkú pozornosť venujeme vytváraniu vzťahu k informačným technológiám a vzdelávaniu, pretože iba digitálne gramotní a technicky vzdelaní ľudia zvyšujú produktivitu ekonomiky. Naš vzdelávací program Networking Academy má na Slovensku už osemročnú históriu, počas ktorej sa doň zapojilo 54 vzdelávacích inštitúcií a vyše 11-tisíc študentov. Najdôležitejšie je uviesť si svoju spoluzodpovednosť za to, ako rýchlo a ako efektívne sa z našej spoločnosti stáva uvedomelá a technologicky zdatná krajina, ktorej jednotlivci nemajú problém pracovné miesta nielen nájsť ale aj vytvárať.“

Bližšie informácie o **Digitálnej gramotnosti na Slovensku 2007** nájdete vo výskumnej správe na:

<http://www.ivo.sk/125/sk/aktuality>